

ÚVOD

Integrované zisťovanie fariem 2023 bolo súčasťou projektu Európskej únie o štatistike poľnohospodárstva, ktorý viedol štatistický úrad EÚ – Eurostat. Realizovaný bol v zmysle nasledujúcej legislatívy EÚ:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1091 z 18. júla 2018 o integrovaných štatistikách fariem, ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 1166/2008 a (EÚ) č. 1337/2011,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2286 zo 16. decembra 2021 o údajoch, ktoré treba predložiť za rok 2023 podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1091 o integrovaných štatistikách fariem, ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 1200/2009, pokiaľ ide o zoznam premenných a ich opis.

Realizácia projektu v Slovenskej republike bola finančne podporená z rozpočtu EÚ. Do Integrovaného zisťovania fariem 2023 boli zaradené všetky poľnohospodárske podniky, podnikajúce v oblasti rastlinnej a živočíšnej výroby, bez ohľadu na rozsah produkcie ako aj domácnosti, ktoré dosiahli niektorú z prahových hodnôt, stanovených v prílohe II nariadenia (EÚ) 2018/1091 pre farmu:

- využívaná poľnohospodárska pôda ≥ 5 ha,
- orná pôda ≥ 2 ha,
- zemiaky $\geq 0,5$ ha,
- čerstvá zelenina a jahody $\geq 0,5$ ha,
- aromatické, liečivé a kulinárske rastliny, kvety a okrasné rastliny, semená a semenáčky, škôlky $\geq 0,2$ ha,
- ovocné stromy, lesné plody, orechové stromy, ostatné trvalé plodiny s výnimkou škôlok, vinohradov $\geq 0,3$ ha,
- vinohrady $\geq 0,1$ ha,
- skleníky ≥ 100 m²,
- pestované huby ≥ 100 m²,
- hospodárske zvieratá $\geq 1,7$ dobytčej jednotky.

Spravodajskými jednotkami (respondentmi) boli farmy právnických osôb, registrovaných fyzických osôb a domácností s využívanou poľnohospodárskou pôdou (VPP) ≥ 5 ha, ktoré boli zisťované vyčerpávajúco (100% pokrytie) a domácnosti s VPP menšou ako 5 ha, zisťované výberovým zisťovaním.

Súbor oslovených spravodajských jednotiek tvorilo spolu 16 845 jednotiek. Pre domácnosti sme použili stratifikované náhodné výberové zisťovanie, kde stratum (vrstvu) predstavoval kraj (NUTS3). Základný súbor – Slovensko – bolo takto rozdelené do 8 strát.

Zisťovanie sa realizovalo za referenčné obdobie od 1.11.2022 do 31.10.2023. Údaje v publikácii sú v agregovanej forme na úrovni NUTS2 (zoskupené podľa 4 regiónov SR) a triedené na právnické osoby, jednotlivé kategórie fyzických osôb a vybrané kategórie právnických osôb.

METODICKÉ VYSVETLIVKY

Publikácia obsahuje výsledky klasifikácie subjektov poľnohospodárskej prvovýroby, reprezentované štandardnou produkciou (Standard Output – SO).

Klasifikácia je založená na súbore ekonomických koeficientov štandardnej produkcie, vypočítaných na úrovni SR a na informáciách (plocha plodín a počet kusov hospodárskych zvierat), zozbieraných v Integrovanom zisťovaní fariem 2023 (Integrated Farm Survey – IFS 2023) v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1091.

Klasifikácia fariem vychádza z typu hospodárenia a ekonomickej veľkosti, stanovenej na základe SO rôznych druhov poľnohospodárskej výroby. Štandardná produkcia vychádza z priemerných hodnôt SO koeficientov za obdobie piatich rokov. Súčet všetkých SO na hektár plodín a na kus hospodárskych zvierat je miera celkovej ekonomickej veľkosti farmy vyjadrená v eurách.

Štandardná produkcia sa používa pre typológiu EÚ na určenie ekonomickej veľkosti fariem, ich zaradenie do typu výrobného zamerania, zistenie rôznych štruktúr fariem, posúdenie výkonnosti, produktivity práce a na iné analýzy. Väčšou alebo menšou mierou agregácie môžu byť na základe typológie zostavené homogénne skupiny podnikov.

Výrobné zameranie farmy sa určuje podľa podielu jednotlivých typov poľnohospodárskej produkcie na celkovej štandardnej produkcii (Total SO).

Integrované zisťovanie fariem 2023 bolo výberovým zisťovaním. Farmám vybraným vo vzorke bola priradená váha vyjadrená v desatinných číslach. Z uvedeného dôvodu ako aj z dôvodu zaokrúhľovania číselných údajov, vznikajú odchýlky v súčtoch a podieloch.

Dáta v publikácii sú triedené podľa regiónov pre porovnateľnosť s dátami z predchádzajúcich zisťovaní.

Charakteristika tried ekonomickej veľkosti podľa metodiky EÚ

Triedy ekonomickej veľkosti	Hranice v Eur
1	menej než 2 000 EUR
2	od 2 000 do menej než 4 000 EUR
3	od 4 000 do menej než 8 000 EUR
4	od 8 000 do menej než 15 000 EUR
5	od 15 000 do menej než 25 000 EUR
6	od 25 000 do menej než 50 000 EUR
7	od 50 000 do menej než 100 000 EUR
8	od 100 000 do menej než 250 000 EUR
9	od 250 000 do menej než 500 000 EUR
10	od 500 000 do menej než 750 000 EUR
11	od 750 000 do menej než 1 000 000 EUR
12	od 1 000 000 do menej než 1 500 000 EUR
13	od 1 500 000 do menej než 3 000 000 EUR
14	3 000 000 alebo viac EUR

Vysvetlenie symbolov:

ležatá čiarka (-) – jav sa nevyskytoval,

nula (0, 0,0) – údaj väčší ako nula, ale menší ako najmenšia jednotka vyjadriteľná v tabuľke.